

A gyakorlat címe	Veled is előfordult már?
A gyakorlat típusa	problémamegoldó; kommunikációs
Javasolt korcsoport	14-16 éves, 17-20 éves
Időigény	30 percnél több
Helyigény	tanteremben megvalósítható
Eszközigény	cédulák, íróeszközök, tábla
A gyakorlat részletes leírása	A gyakorlat segíti annak tudatosítását, hogy különféle formái vannak a megsemmisítésnek, megalázásnak, "lehúzásnak", de ezek a helyzetek is kezelhetők pozitív módon. Minden tanuló kap három cédulát. Az egyikre egy olyan
	kifejezést ír le, amivel őt bántotta meg valaki. A másikra egy olyat, amivel ő bántott meg valakit. A harmadikra pedig egy olyat, amivel önmagát illette rossz pillanatában. A cédulákat összegyűjtik három dobozban, majd sorban felolvassák azokat. Megfigyelik, hogy van-e lényegi különbség a negatív kifejezések három csoportja között.
	Ezután ötletbörze keretében arra keresnek választ, hogy mi mindent tehet az ember, ha megalázó kifejezésekkel illetik. Az elhangzó ötleteket felírják a táblára (pl. nem veszek róla tudomást; szó nélkül ott hagyom; gyorsan félbeszakítom; valami ilyesmit mondok: nincs igazad/nagy ügy!; látszólag egyetértek az illetővel, és azt mondom: igazad van, és ki mondta ezt Neked?; tréfálkozással próbálom elvenni a dolog élét: ezt írásba is adnád? vagy: imádom a humorodat; udvariasan azt mondom: Elnézést, de ez nem igazán segít rajtam stb.).
	Minden diák kiválaszt magának néhányat a listából, amiről úgy érzi, megfelel az egyéniségének, és húz melléjük egy-egy vonalat. Végül közösen megfogalmazzák, hogy milyen fajta reakciók állnak a legközebb csoport többségéhez.
Javasolt reflexiós	Hogyan hat az emberre, ha nem tesz semmit, amikor
kérdések, feldolgozási	megalázzák?
szempontok	Vajon minden megalázó helyzetre lehet pozitívan reagálni? Enyhíti-e a megalázottság érzését, ha az ember nem hagyja szó nélkül azt?
Kulcsszavak (címkék)	belső erőforrások, asszertivitás, kommunikáció, konfliktuskezelés
Forrás	F. Schrump, S.Freiburg, D.Skadden: Life lessons, Research Press, Champaign, Illinois, 1993

